

การควบคุมภายใน (Internal Control)

การควบคุมภายในตามแนว COSO

COSO (Commission of Sponsoring Organization of The Treadway Committee) เป็นคณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 สถาบันในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ สถาบันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสหรัฐอเมริกา (AICPA) สถาบันผู้ตรวจสอบภายในสากล (Institute of Internal Auditors หรือ IIA) สถาบันผู้บริหารการเงิน (Financial Executives Institute หรือ FEI) สมาคมนักบัญชีแห่งสหรัฐอเมริกา (American Accounting Association หรือ AAA) และสถาบันนักบัญชีเพื่อการบริหาร (Institute of Management Accountants หรือ IMA)

การควบคุมภายในตามแนว COSO

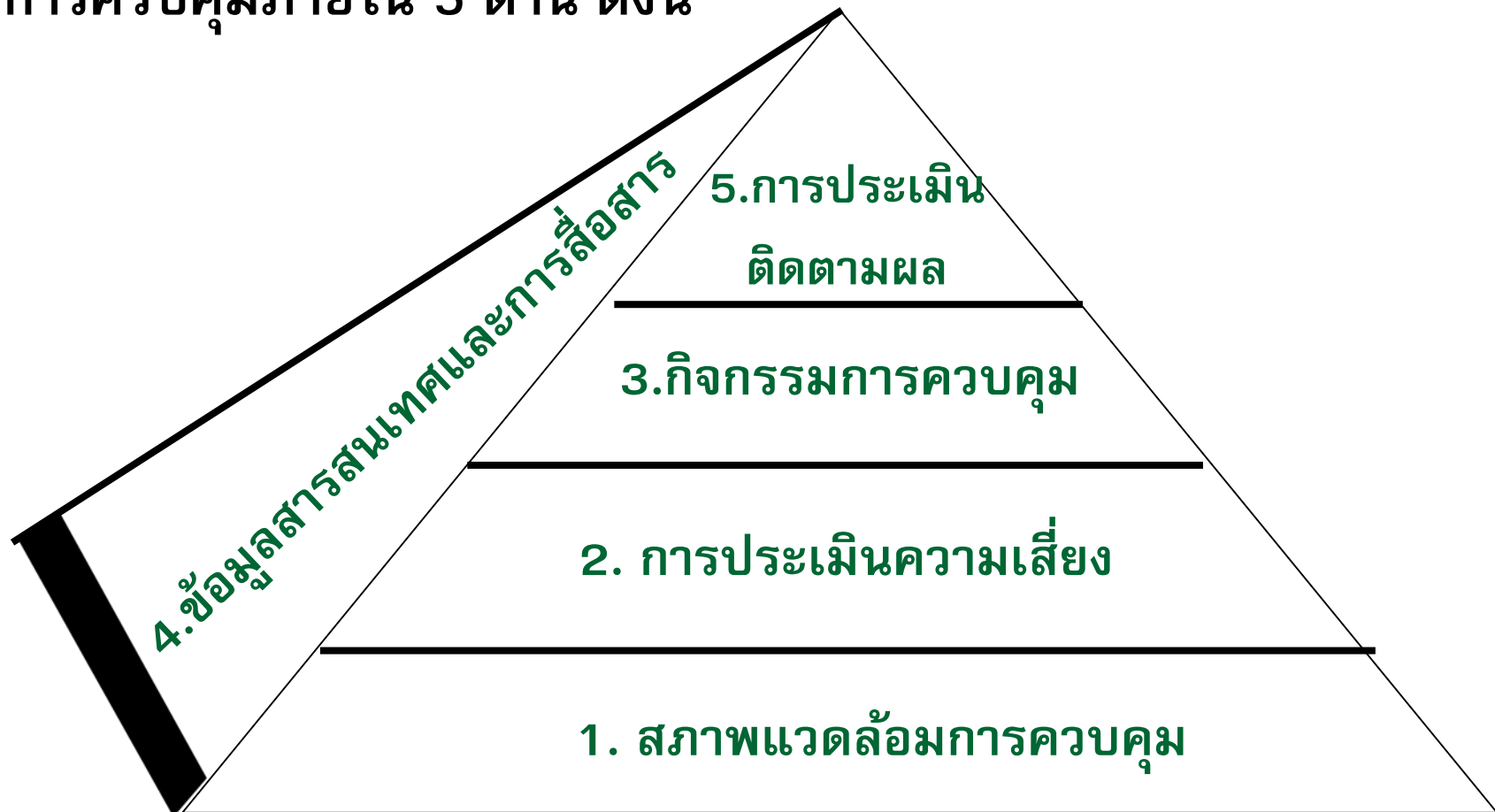
COSO ได้ให้ความหมายและวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในที่สำคัญดังนี้(ค.ศ.1992 หรือ พ.ศ.2535)

“กระบวนการซึ่งร่วมกันทำให้บังเกิดผลโดยคณะกรรมการ ผู้บริหารและบุคคลอื่น ๆ ขององค์กร โดยถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์” ซึ่งมี **3** ประการ ดังนี้

1. ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน
(Effectiveness and Efficiency of operations)
2. ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน
(Reliability of financial reporting)
3. การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ
(Compliance with applicable laws and regulations)

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน (COSO)

โครงสร้างการควบคุมภายในตามแนว COSO มีองค์ประกอบ
การควบคุมภายใน 5 ด้าน ดังนี้

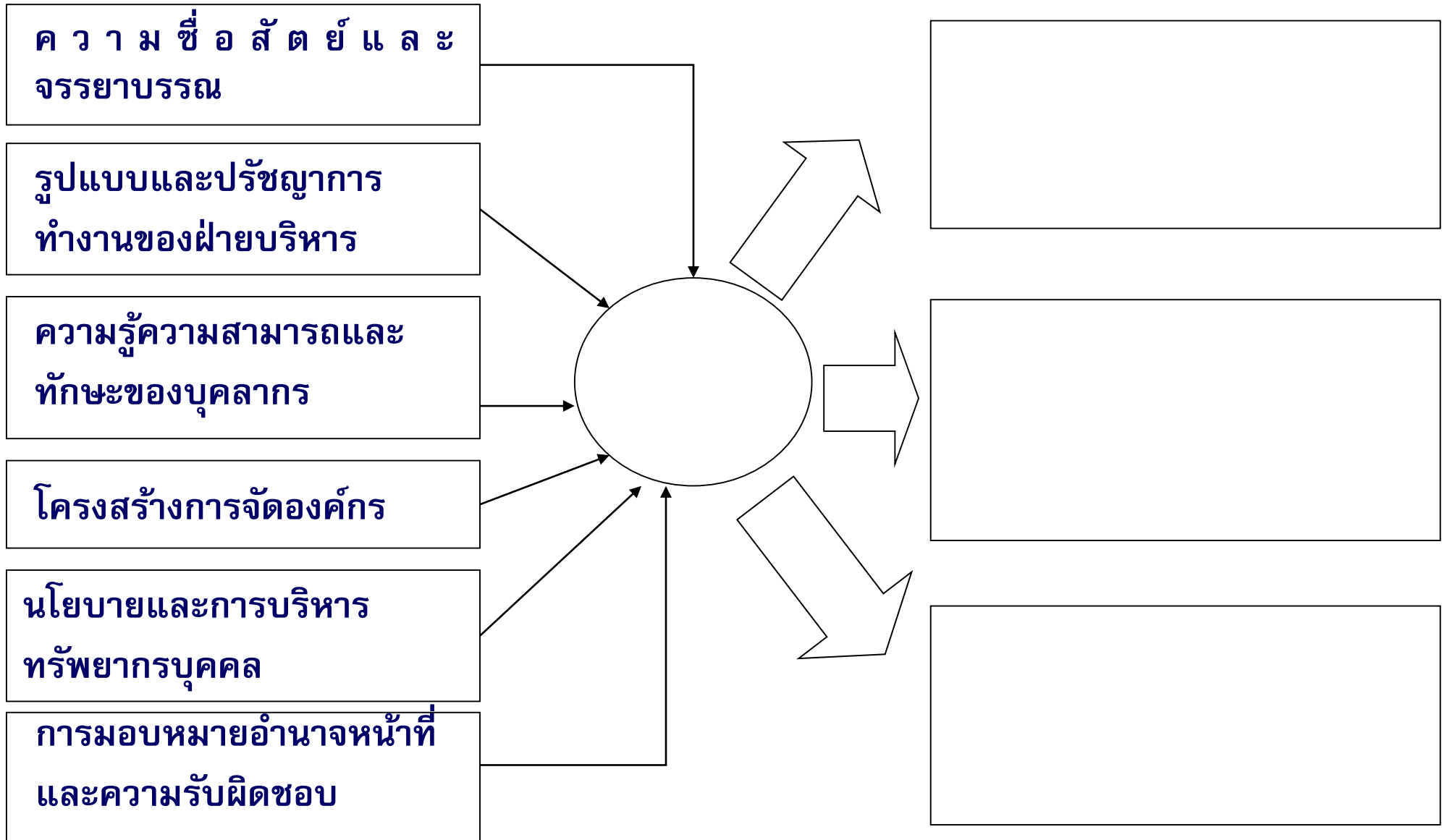
1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)

หมายถึง ปัจจัยและสภาวะต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อทัศนคติและการตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายในของบุคลากรในหน่วยงาน

สภาพแวดล้อมการควบคุม จะเป็นตัวกำหนดแนวทางขององค์การ(Tone of Organization) และเป็นรากฐานที่สำคัญขององค์ประกอบอื่นของการควบคุมภายใน โดยแบ่งการควบคุมสภาพแวดล้อมออกเป็น 2 ประเภท

1. การควบคุมโดยการสร้างจิตสำนึกและคุณภาพเชิงนามธรรม
2. การควบคุมโดยกำหนดโครงสร้าง,นโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติ

1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม (ต่อ)

2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

ความเสี่ยง:

โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด

การประเมินความเสี่ยง:

กระบวนการที่ใช้ในการระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

3. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

กิจกรรมการควบคุม หมายถึง นโยบาย และมาตรการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารนำมาใช้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าคำสั่งต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้น เพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงได้รับการตอบสนองและการปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

4. ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล(Information&Communication)

การจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารที่ดีเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โดยอาจจัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยีเพื่อให้มีช่องทางการสื่อสารอย่างทั่วถึง และรวดเร็ว

นอกจากนี้ อาจจัดช่องทางการสื่อสารพิเศษหรือช่องทางลับเพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรสามารถแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการฉ้อฉลหรือทุจริตภายในบริษัทได้อย่างปลอดภัย

5. การติดตามประเมินผล (Monitoring Activities)

การติดตามประเมินผล หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและการประเมิน ประสิทธิภาพของการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ

5.1 การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน

5.2 การประเมินเป็นรายครั้ง

5.2.1 การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง(Control Self Assessment)

5.2.2 การประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ(Independent Assessment)

การควบคุมภายในตามแนว COSO

การควบคุมภายในตามแนว COSO เริ่มในปี ค.ศ.1992 และมีการปรับปรุงพัฒนาหลายครั้ง แต่ครั้งมีสาระสำคัญดังนี้

- ค.ศ.2006 เพิ่มเติมด้านการควบคุมให้เชื่อมโยงผ่านรายงานทางการเงิน
- ค.ศ. 2009 เพิ่มเติมด้านกำกับติดตามให้เข้มงวดขึ้น
- ค.ศ.2013 ปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่พัฒนาบนฐาน 5 องค์ประกอบหลักเดิม แต่เพิ่มเติม 17 หลักการย่อย และเน้นเรื่องการใช้เทคโนโลยีเพื่อทำให้ระบบการควบคุมภายในมีความเข้มแข็งและชัดเจนยิ่งขึ้น
- ค.ศ.2017 เน้นเรื่องการยอมรับและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยบูรณาการกับการกำหนดกลยุทธ์การบริหารองค์การ

การควบคุมภายใน (COSO-2013)

ที่มา : COSO Cube, The 2013 COSO Framework & SOX Compliance, www.coso.org

การควบคุมภายใน (COSO-2017)

Performance Management:

COSO Business Management Model

Source: COSO (2017). *Enterprise Risk Management—Integrating with Strategy and Performance*. U.S.A.: COSO.

NOTE: COSO = The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

ที่มา : ศ.ดร.อัญญา ชันฉวีรักษ์.(2561) เอกสารการประชุม Value Creation and Enhancement for Listed Companies with the New COSO 2017 ERM

ความสำคัญของระบบการควบคุมภายใน

1. ก่อให้เกิดกระบวนการการกำกับดูแลที่ดี และมีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน
2. ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน
3. ผู้บริหารได้ข้อมูลที่ถูกต้องและใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง
4. ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรภายในองค์กรอย่างเต็มประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการวางระบบการควบคุมภายใน

- กำหนดทีมผู้รับผิดชอบ
- ทบทวนภารกิจ หน้าที่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร
- พิจารณากิจกรรม งาน หรือ โครงการสำคัญที่อาจมีปัญหา
- ประเมินความเสี่ยง เพื่อปรับปรุงการควบคุมให้รัดกุมยิ่งขึ้น

ลักษณะการควบคุมภายในที่ดีในงานวางระบบบัญชี

1. มีแผนจัดแบ่งส่วนงาน กำหนดความรับผิดชอบ
2. มีระบบการควบคุมทางบัญชีที่ดี
3. มีมาตรฐานการปฏิบัติงาน และแนวทางปฏิบัติที่ดี สำหรับแผนงานต่าง ๆ เพื่อป้องกันการโต้แย้งและการขัดความรับผิดชอบ
4. ใช้พนักงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานความรับผิดชอบ
5. มีการจัดบันทึกและการจัดทำรายงานอย่างชัดเจนตามระยะเวลาที่กำหนด
6. มีการตรวจสอบภายในในองค์การอย่างสม่ำเสมอตามแผนงานที่กำหนด

อุปสรรคของการควบคุมภายใน (Threats to Internal Control)

- การไม่ปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในในบางสถานการณ์ตาม
ดุลยพินิจที่เห็นสมควรของฝ่ายบริหาร
- การไม่มีระบบการป้องกันทรัพย์สิน
- การมองข้ามความสำคัญ
- ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

The End